Isagoge simphoriani champerij in grāmaticam disciplinam ꝛ logicam cum denotatione realium vanitatum ꝛ elucidatiōe nominaliū veritatum. Incipiūt feliciter.

Iniquum esse censui vitioq; non paruo datum si qd mentis acie ac serenitate ꝯspexerunt instar serui neq; pectore surdo cōtineāt hoīes: quid eñ dulcius: qd nature humane accommodatius q̃ disciplina. Itaq; quid pulchrius: qd viro dignius: ac ingenio libero gratius succurrere possit q̃ doctrina. Nō eñ latet mortaliū quēq̃ illum ꝓmetheum de limo rudi ac indigesto confinxisse mortales: qñ quidē mentes eorꝫ bonis artib⁹ erudiuit. Et que quēlibet ex illis perficiat summa ope atq; vigilantia petere ⁊ expetere docuit. harꝫ vo artium in grāmaticis ⁊ logicis iacta sunt fundamenta preclarissima. Quapropter simphorianus champerius quē parisinorum genuit vniuersitas preclarissima hoc opusculuꝫ edidit suis partibus deductum.

¶ Prima est de octo principiis grāmatices.

¶ Secunda vo in eisdem rebus ⁊ causis qd reales quid etiam nominales sentiant breuiter ꝑstringit.

¶ Tertia tandē errata realium in logicis noīaliuꝫ rationibus acutissimis corrigit ⁊ ad veritatē reducit. Hoc munusculum letus excipiat lector: nō enim parū ꝓderit legentibus se. Ea est instructio ea sunt rudimenta scholarium liberalium artium alme vniuersitatis valentie in quibus simphorianus ipse sūmonitor ac modestus coadiutor vitam degit sub reuerentia ⁊ determinatōe reuerendi viri Reginaldi Johannis de florido artium liberalium peritissimi solertissimiq; magistri ac sacre theologie riuulis eruditissimi. Uale.

¶ Et si aliquis diceret ɔtra. Dicendo petrū amare est bonū ly petrū: est suppositū ⁊ est terminus obliquus: igitur obliquus pōt supponere. Ad hoc dicit vt dicit aliqs de aluernia: ꝙ duplex est obliquus. s. obliquus oblique tentus: ⁊ obliquus rectificatus. Obliquus oblique tentus non pōt supponere: ⁊ tenetur oblique qn̄ est alius casus a noīatiuo ⁊ regit a pte post: a verbo. Sed obliquus rectificatus vt ē obliquus rectus a verbo a pte ante: bn̄ pōt supponē vt dicendo a patre amat iohānes.

¶ Sed ꝗuis ista opinio sit apparens ⁊ ex bono intellectu exspeculata. Tn̄ dico ꝙ nullus est obliquus rectificatus: ⁊ cā est: qꝛ qn̄ aliqd nomē est terminus obliquus si ponat regi ṽbo a pte ante: tunc desinit esse obliquus: ⁊ qd ꝑus erat obliquus nūc ꝑ solam transmutationē efficit rectus: exemplo dicendo doceo petrū ly petrū: est hic obliqu⁹: qꝛ est accusatiu⁹ obliqu⁹: sꝫ si ponat ly petrū ante ṽbū infinitiuū sic dicēdo petrū legē ē bonū. In ista oꝛone ly petrū: ē casus rect⁹ puta accusatiu⁹ rect⁹. ⁊ si aliqs argueret

¶ Solus noīatiuus dicit rectus. negat qꝛ oīs terminus rectus a verbo a pte ante: dicit rect⁹ siue sit genitiuus: siue accusatiuus: siue datiuus: siue ablatiuus: siue effectiuus: qꝛ oīs rectus regit in transitiue a verbo: ⁊ oīs obliquus transitiue. sed sic est ꝙ accusatiuus rectus a verbo a pte ante: regit intransitiue ergo dicit rectus ⁊ nō obliquus. Et est duplex genitiuus. s. rect⁹ ⁊ obliqu⁹. Rect⁹ est genitiu⁹ rect⁹ a ṽbo a pte ante: genitiuus obliquus ē gtūs rectus a ṽbo a pte post: ⁊ sic possum⁹ dicē de actio ⁊ aliis casibus.

¶ Notandū est qnto: ꝙ dicēdo petrus ⁊ margarita

Cum sint septem artes liberales: scꝫ gramatica: logica: rethorica: que dicunt triuiales. Et arismetrica: musica: geometria: ꝛ astrologia: q̄ dicuntur quadriuiales. Triuiales dicunt quasi tribus viis in vnū finē tendentes scꝫ in sermonē. Alie quadriuiales quasi quattuor vie in vnū finē tendentes: scꝫ in quantitatē. ꝛ qꝛ gramatica obtinet ꝑncipiū nunc de suis principiis aliqua dicere volumus.

¶ Sed qꝛ in omni scientia ꝑncipia presupponunt: ꝛ nunq̄ ꝓbant qꝛ vt dicit phs ꝑmo phisicoꝝ. contra negantē ꝑncipia non est arguendū cum nulla scia ꝓbet sua ꝑncipia: ꝙ gramatica non habet ꝓbare sua principia probat: qꝛ sicut geometer se habet ad sua principia: sic gramaticus ad sua: sed geometer non habet ꝓbare sua ꝑncipia: ergo nec gramaticus sua habet ꝓbare. minor patet: qꝛ non habet notius illis Ex predictis infero aliquas conclusiones.

¶ Prima conclusio. Gramaticus ex ꝓpo habitu nō habet disputare cōtra negantes sua principia g̃ ꝛc.

¶ Scda ꝯclusio. gramaticus nō habet soluere quācūq̄ rōnem litigiosam aut sophisticā: sed solū illam que ex ꝑncipiis suis aliq̄d false cōcludit: ꝙ ꝓbat sic In arte speciali nō exigit vt soluant rōnes sophistice: qꝛ tales rōnes maximum habent defectum: scilꝫ in forma vel in materia igitur.

¶ Tertia conclusio ponentes tm̄ esse tria ꝑncipia i gramatica nō sane ꝑcipiūt illa q̄ ꝑtinent i ea. ꝓbat qꝛ nesciunt q̄d sit determinatio ꝛ determinabile: q̄d sit dependens ꝛ terminus: ꝛ sic de aliis.

¶ Primum principium.

¶ Principium primū est appositum & suppositum: & dicit̄ suppositū illud qd̄ regit̄ a verbo a parte ante: & denoiatur a suppositione grāmaticali. Et dicitur suppositio quasi suppositi reductio. Et diffinit̄ suppositum apud modernos sic.

¶ Suppositum est signū cui attribuit̄ v̄bum tanq̄ appositū & se hn̄t correlatiue appositū & suppositum ideo vnū diffinit̄ per alteꝝ sicut dn̄s est res hn̄s seruum & seruus est res hn̄s dn̄m. Ita dicendum est de apposito & supposito.

¶ Nota p̄mo q̄ nullū sincathegreuma significatiōe vel officio pōt supponere: nec nullum ꝓnomē pure ꝓnominaliter tentū: nec nullū adiectiuū adiectiue tentum: nec nullum verbū verbaliter tentum.

¶ Et si aliquis diceret. Contra infinitiuus pōt supponere dicendo legere est bonū: secare est agere g̊ verbū pōt supponere. Ad hoc dicit̄ vt dicit Petrus de Aliaco ī suis insolubilibus q̄ si ly legere: teneat̄ verbaliter dicendo legere est bonum: ipsa oīo nō est congrua: sed incongrua: sed si capiatur nominaliter tunc est congrua & sensus est lectio ē bona: & de scd̄a sensus est lectio est bona &c.

¶ Notandum scd̄o: q̄ etiā participia ꝑticipialiter capta non pn̄t supponere nec nulla pars minus p̄ncipalis si capiat̄ ꝑsonaliter pōt supponere.

¶ Notandū est tertio: q̄ ꝓnomen cū noīe pōt supponere: etiam ꝑticipiū cum substantiuo & adiectiuū cū substantiuo pōt supponere. i. esse suppositum.

¶ Notandū est quarto q̄ obliquus oblique tentus non potest supponere.

nigri currunt: hoc petrus & magarita nigri est vnum suppositum illius verbi currunt; aliqñ est suppositũ ex substãtiuo & adiectiuo vt hic homo bonus currit. aliqñ est aggregatũ ex pluribus substãtiuis vt aĩal asinus currit: aĩal homo disputat: aliqñ ex pluribus pronoĩbus vt tu & ille curritis; ego & tu disputamus & isto modo suppositũ est vnũ copulatũ vt petrus cũ guilermo currunt: & sic patet ꝙ aliqñ suppositũ est vnum complexum: aliquando vnum incomplexũ &c.

¶ Notãdũ ẽ sexto ꝙ dicẽdo ego amo. si ly ego capiatur pure ꝓnoĩalit̃ ipsa est incõgrua: sꝫ si capiat̃ ꝑ re demõstrata puta partim noĩaliter et ꝑtim ꝓnoĩalit̃ ipsa est cõgrua vt sit sensus ego: amo. i. ego petrꝰ vl̃ iohãnes amo: q: nũꝗ̃ ꝓnomẽ põt supponẽ rõne sui.

¶ Et si aliquis diceret cõtra oĩa noĩa sunt tertie ꝑsone ergo in verbis ꝑme & scd̃e ꝑsonaꝝ oportet vti pronoĩbus tanꝗ̃ supposita. Ad hoc dicit̃ distinguendo maiorẽ aut oĩa noĩa sint tm̃ tertie ꝑsone & sic nego: aut sint tertie non ponendo signũ exclusiuũ & sic cõcedo: ideo dico ꝙ noĩa sunt oĩs ꝑsone cum dicat priscianus in maiori volumine: priscianus vocor priscianus ẽ ꝑme ꝑsone: priscianus vocaris ly priscianus est scd̃e: priscianus vocat̃ ly priscianus ẽ tertie ꝑsone ergo noĩa sunt oĩs ꝑsone.

¶ Et si aliqs diceret ꝙ priscianus intelligit ꝙ eẽnt oĩs ꝑsone noĩa si iungerent̃ verbis vocatiuis & substantiuis sed non cũ aliis verbis. Ad hoc dicit̃ si hec fuerit opinio prisciani non est tenenda sua opinio cũ nõ teneat̃ in oĩbus vt patet per Laurentiũ vallã

¶ Sciendũ est circa hoc principiũ ꝙ appositum et suppositũ tenent̃ conuenire in numero ꝑsona & na-

tura verbi: ad hunc sensum ꝙ tenent sic conuenire
ꝙ non disconueniant: qꝛ dicendo petrus ⁊ katerina
albi currunt illud complexum petrus ⁊ katerina al
bi est suppositum: ly currunt est appositum: ⁊ tamē
non conueniunt in numero nec in ꝑsona cū illud cō
plexum nullus sit numeri neqꝫ persone tamen non
disconueniunt ⁊ hoc sufficit.

¶ Et si aliquis quereret que est causa quare cōple-
xum illud est suppositum: causa est quia illud quod
potest esse subiectum propositionis vel locutionis
apud logicum potest esse suppositum apud grāma-
ticum: sed complexum potest esse subiectū apud dia
lecticum ergo suppositum apud grammaticum.

¶ Secundum principium.

Relatiuum ⁊ antecedens tenent conueni-
re in genere ⁊ numero: id est si aliqua oratio
inueniatur in qua relatiuum ⁊ antecedens
conueniant in genere ⁊ numero talis oratio
erit congrua: vel si istud principium intelligatur ꝙ
si relatiuum ⁊ antecedens disconueniant in numero
vel genere talis erit incongrua intellectus non est
bonus nisi intelligatur de relatiuo substantie iden-
titatis non reciproco: ⁊ non de relatiuis acciden-
tis reciprocis aut diuersitatis et sunt ista relatiua
substantie vt qui que quod: is ea id: ipse ipsa ipsum:
qꝛ ista bene tenētur ꝯuenire cū antecedētibus: aut
cōsequētibus ⁊ de istis intelligitur pͥcipiū: ⁊ nō de
aliis cū dicat salustius In catilinario. Est locus in
carcere qđ tullianū appellatur. ideo dicitur ꝙ aliquādo

relatiuū ꝛ antecedēs tenētur ꝯuenire inter se ĩ nūe-ro ꝛ genere ꝛ aliquādo nō: sed cū ꝯsequēte vt cicero in tusculanis dicit studio sapiētie q̄ philosophia di-citur. in qua oratiōe. Relatiuū nō cōuenit in gn̄e cū antecedēte: sȝ cū ꝯsequente: ꝛ hoc sufficit ad hoc vt oratio sit ꝯgrua. ¶ Sed si aliq̄s diceret. Cōtra. si re-latiuū cōueniat cū ꝯsequēte ꝛ nō cū antecedēte: erit cōtra pricipiū grāmatice: ꝛ esset ĩproprietas inexcu-sabilis. Ad hoc dr̄ negādo ꝙ eēt ꝯ pricipiū q2 qn̄ dr̄ ꝙ antecedēs ꝛ relatiuū tenētur cōuenire ĩ genere ꝛ numero: verū est nisi ꝯueniat relatiuū cū ꝯseqnēte: sȝ relatiuū semꝑ cōuenit cū suo antecedēte vel ꝯsequē-te: ꝛ nō semꝑ cū an̄cedēte: sed aliq̄n discordat cū an-tecedente: ꝛ cōuenit cū ꝯsequēte: vt pȝ p Alexādrū in sua cōstructione qn̄ dicit ꝙ qn̄ casus diuersoꝝ ge-neꝝ claudūt inter se relatiuū q̄ casus sign̄t eandem rē vel supponūt ꝓ eadē re hoc relatiuū poterit assi-milari vtrilibet ꝛ ꝓcedēti vel cōsequēti in genere: ꝛ dat exēpluȝ. Est pia stirps yesse quē xp̄m credimus esse: que oratio sic intelligit stirps yesse est pia quē vel quā credimus esse xp̄m.

¶ Tertium principium.

¶ Adiectiuum ꝛ substantiuū tenētur cōuenire vt in pluribus in numero: casu: ꝛ genere: ĩ ꝑsona nō poni-tur: q2 noīa sunt oīs ꝑsone: vt dixi in primo pricipio. ¶ Sed cū adiectiuū ꝛ substātiuū vt ĩ pluribus sunt noīa: ideo bn̄ cōueniūt in persona ꝛ nunꝙ discōue-niūt: ideo nō tenētur cōuenire cū nō possint discon-uenire: notāter dr̄ vt in pluribus: q2 adiectiuū nō te-

netur cōuenire cū suo substantiuo semp̱ in numero: neq̄ in genere. neq̄ in casu: q2 aliqua est oratio congrua in qua adiectiuū ꝛ substātiuū discōueniūt in numero ꝛ casu: vt dicēdo vna sororꝝ ly vna: ꝛ sororꝝ: discōueniunt i casu ꝛ numero: aliqñ in casu discōueniunt tñ est ꝯgrua vt iste est bonus inter fratres: iste ē vnus de fratribus. ꝛ iō adiectiuū ꝛ substātiuū aliqñ discōueniunt in solo casu: vt video duas virginū: aliqñ in solo numero vt virginitas vni⁹ sanctorꝝ. Ideo istud principiū hꝫ veritatē isto modo si adiectiuuꝫ ꝛ substātiuū cōueniunt in numero: casu ꝛ genere oīo ē cōgrua. Non tñ seq̄tur: discōueniunt in aliquo illorꝝ ergo est incōgrua: sed bñ vꝫ cōsequētia: cōueniunt in illis accidentibus ergo est congrua.

¶ Nota ꝙ duplex est adiectiuuꝫ. s. substantiale vt sensibile ratione: aliud accidētale vt albus alba albuꝫ.

¶ Item no. ꝙ ad hoc vt oratio sit cōgrua nō reqrit̄ ꝙ res significata p̱ adiectiuū realiter conueniat rei significate p̱ substantiuū: nā iste sunt oīones cōgrue homo est incorruptibilis homo est rudibilis: equus est risibilis: aīa est alba: ꝛ sic de isto principio.

¶ Quartum principiū.

¶ Quartū principiū est depēdens ꝛ terminus: ꝛ dr̄ terminus obliquus casus q̄ naturalit̄ regitur a ꝟbo a pte post: verbū vero respectu eius diceretur dependens. exemplū vt diligo petrū ꝛ nō tenētur cōuenire in aliquo accidēte: tñ termin⁹ debet poni in illo casu quē requirit post se ꝟbū q2 si diceret̄ amo petri male diceretur: q2 depēdens ꝛ terminus nō bñ conueni

nunt q2 amo qd est dependēs vult actm̄ ⁊ hʒ genitiuū ed debemus dicere amo petrum vt sit recta locutio

⸿Quintum principium.

⸿Quintū principiū est specificās ⁊ specificabile: et dicitur specificās ntūs casus qui naturalit̄ regitur a v̄bo copulatiuo a p̄te post: ⁊ v̄bū copulatiuū d̄r specificabile: vt sunt v̄ba sustantiua ⁊ eorum vim hn̄tia. Uerbū substātiuū est illud ꝙ significat ḡnaliter p̄cise eē vel fieri existere: vel est p̄cisevnitiuū p̄dicati cū subiecto hoc est significat quandā compositionē quā sine extremis non est intelligere.
⸿Notandū est ꝙ ſm Alexandrū de villa dei Uerba passiua retinēt vim copulandi sicut v̄ba substantiua ⁊ hoc in cōstructione. Etiā v̄ba neutra absoluta hn̄t vim copulandi similes casus: vt ambulo rect⁹: ⁊ fere oīa v̄ba ſm ip̄m hn̄t vim. verboꝝ substātiuoꝝ: vt dicēdo amor pius: ita dicere possumus amo pius: sʒ magis est in vsu de passiuis ⁊ neutris absolutꝭ. Jdeo retinēt sil'em naturā copulādi cū v̄bis substantiuis: tm̄ non retinent oīno eandē naturā cū illis substātiuis. ⁊ ideo talia verba constituunt istud principium.
⸿Notandū scd̄o ꝙ v̄ba vetia non constituūt hoc principiū vt aliqui dicunt. Et cā est q2 nō copulant sil'es casus: q2 si sint actiua volunt actm̄ vt sunt ista voco: dico: nomino: appello: nūcupo: ⁊ alia quinqʒ sunt passiua ⁊ volūt abltm̄ a p̄te post: vt sunt ista vocor: dicor nūcupor: noīnor: ⁊ appellor: ⁊ ꝯgrue d̄r voco te petr⁹ ⁊ vocor a te petrus. ⁊ intelligitur hoc noīe petr⁹. nā l y petrus: in illis orationibus teneť materialiter. et

sic v̄bis vocatiuis actiue versis ꝯuenit natura v̄boꝝ actiuoꝝ ⁊ sic sunt v̄ba actiua. ⁊ v̄bis vocatiuis passi-ue vocis ꝯuenit natura v̄boꝝ passiuoꝝ ⁊ sic sunt v̄ba passiua: tñ aliquā naturā hñt specialē inq̄tū sunt vo catiua. Et diffinitur sic verbum vocatiuum.

¶ Uerbum vctm̄ est qd̄ significat v̄baliter actū vocā di ⁊ pōt specificari p̱ noīa ꝓpria ⁊ appellatiua. exē-plū qñ expecificatur p̱ noīa ꝓpria vt voco petrus: exemplum qñ p̱ appellatiua vt hec verba vocatur ro sa. domus mea domus orationis vocabitur.

¶ Sextum principium.

¶ Sxtum principiū est determinatio ⁊ determina-bile: ⁊ dicitur determinatio adiectiuū ⁊ determina bile dicitur substantiuuꝫ vt magister bonus.

¶ Item aduerbiū respectu v̄bi vel ꝑticipꝰ dr̄ deter minatio: ⁊ ꝑticipiū vl' v̄bū dr̄ determinabile: vt possi biliter currit: amat bñ. ⁊ istoꝝ aduerbioꝝ: quedā sūt aduerbia tēporis: quedam loci ⁊ sic de singulis.

¶ Septimum principium.

¶ Septimū principiū est coniūctio ⁊ cōiungibile: ⁊ sunt cōiungibilia dictiones p̱ cōiunctiōes cōiuncte: vt petrus ⁊ andreas currunt. ⁊ coniūctiones sūt que coniungūt vnā partē cū alia: ⁊ sunt multiplices: alie sunt disiunctiue vt vel aut: alie copulatiue vt et: alie causales vt quia: alie tēporales vt qñ: alie conditio-nales vt si: alie rationales vt ergo.

¶ Octauum principium.

¶Octauū principiū est disponēs ꝛ disponibile: prepositio aūt appellat̄ disponēs: casus aūt cui deseruit vocatur disponibile; vt vado ad franciā: vado ad Flandriam. ꝛ istaꝝ prepositionuꝫ quedā deseruiunt actō casui vt apud ante. quedaꝫ ablatiuo vt a abs alique vtriqꝫ vt in sub super.

¶Et diffinitur sic prepositio apud Dyomedem. Propositio est pars oratiōis q̄ cōplexa aliā ptē orationis significationē eius mutat: vel supponit̄ vt me cū: aut ꝟbū p̄cedit vt prefero ꝓfero: aut aduerbiū vt indocte: aut pticipiū vt p̄cedens: aut coniūctionē vt absqꝫ: aut se ipam vt circū circa. prepositiones tā casibus seruiūt q̄ꝫ loquelis. Et aut loquelis ꝛ casibus cōiunguntur: aut separātur: aut cōiunguntur ꝛ separātur: cōiunguntur vt di dis diduco distrabo. Separantur vt penes apud. Coniūguntur ꝛ separātur cetere oēs ex quibus in: ꝛ con: prepositiōes si ita cōposite fuerint vt eas stati. s. ꝛ. f. littera sequat̄. plerūqꝫ ꝓducūtur vt īsula īfula: ꝯsimilit̄ sūt ꝯfessio ꝛ īsectio.

¶Nota q̄ꝫ p̄positioni accidūt casus: sunt aūt qui putāt p̄positioni accidere figurā: qꝛ sunt prepositiōes simplices vt abs: cōposite vt absqꝫ. Ordinē: qꝛ sunt cōpositiue vt pene. subiunctiue vt binis casibus feruntur: accusatiuo dūtaxat ꝛ ablatiuo. Et sic sufficiant dicta de Principijs.

¶Contra reales sequuntur argumenta cū positionibus eorū.

¶Postq̄ꝫ superius dictū fuit de principijs: nunc eā amicitie. ꝛ pietatis quā pietatē ꝛ amicitiā circa iuue

nes gratia paracliti habebāt ꝓpter aliqua mirabi-
lia que ab ipis imaginabātur: ⁊ eis docebāt que de
facto non sunt ponenda in reꝝ natura: ⁊ isti qui talia
docent reales nūcupantur: sed false nūcupantur rea
les nisi dicantur reales de reoꝛ reris ꝙ idē est quod
imaginoꝛ imaginaris: ⁊ ita potius debēt dici ima-
ginatoꝛes. naꝫ faciunt imagines fictas ⁊ nō veras:
iō ponūtur in p̄senti libꝛo eoꝝ imagines siue imagi-
nationes cū argumētis noīaliū ⁊ p̄mo in grāmatica

¶ Realis.

¶ Modus significādi duplex ē scꝫ passiuus ⁊ actiuꝰ
Modus aūt passiuus est ꝓꝛietas rei ſm quā res ꝑ
vocē significatur. modus aūt actiuus est ꝓꝛietas vo
cis sibi attributa ꝑ intellectū mediāte qua pꝛopꝛie-
tate vox significat rem vel pꝛopꝛietatem rei.

¶ Nominalis.

¶ Nullus est modus significandi passiuus ergo nul
lus erit actiuus: ꝯsequētia valet qꝛ vnū potest eē sine
alio: maioꝛem ꝓbo ⁊ hoc sic. Secūdū te in isto noīe
petrus significās petrum est quedam ꝓꝛietas qua
significat petrus: ⁊ istam pꝛopꝛietatē dicis esse mo-
dū significandi passiuū: vocet ergo illa ꝓꝛietas. b.
⁊ tunc quero vtrū illa ꝓꝛietas significet ꝑ aliā pꝛo
pꝛietatē ab illa distincta vel ꝑ seipaꝫ sic ꝙ nulla alia
ꝓꝛietas requiratur ad hoc ꝙ significet. nō pōt da-
ri pꝛimū: qꝛ esset ꝓcessus in infinitū. Si scd̄m detur
igitur eadeꝫ ratione petrus pōt significari sine tali
ꝓꝛietate: qꝛ nō est maioꝛ ratio ꝙ ista ꝓꝛietas pos-
sit significari sine alia pꝛopꝛietate: qꝛ petrus nō de-
pendet aliquo mō dependētie ab illa ꝓꝛietate cum
ista pꝛopꝛietas depēdat ab alia; iō non est necesse ad

habendū ꝓprietatem rei ponere modum significandi passiuum: ideo ponitur hec conclusio.

¶ Nullus est modus significandi distinctus a voce vel a ꝓprietate rei patet: qꝛ nulla dictio est nomē vel ꝟbū ꝑ tales modo significādi: sʒ ꝓcise est aliqua vox nomē: qꝛ subordinatur cōceptui q̄ est nomē: ⁊ aliqua est ꝟbū qꝛ subordinatur sibi ꝯceptus verbi.

¶ Realis.

¶ Nota ꝙ infinitiuus pōt supponere si ponat̄ ante ꝟbū: ⁊ causa est: qꝛ est vnū equalens in supponendo vt dicendo secare est agere. hic secare est suppositū ⁊ est aliud equalēs in redēdo suppositū: vt est oīo infinita: vt te dare elemosynā est bonū. aliud ē vox materialiter capta: vt doceo est ꝟbū aliud est oīo īfinita ꝑ istā ꝯiunctionem ꝙ: vt ꝙ deꝰ est in celo verū est.

¶ Nominalis.

¶ Uerbū non pōt reddere suppositū ꝟbo sed infinitiuus est ꝟbū: ergo non pōt reddere suppositū ꝟbo: maior patet: qꝛ idē ī specie nō reddit suppositū sibi ipi etiā suppositū se hʒ vt materia: ꝟbū se hʒ vt forma: ergo ꝟbum non pōt supponere ꝟbo. Unde tm̄ repugnat ꝟbo infinitiui modi reddere suppositū ꝗtū alijs verbis supple. si infinitiuꝰ capiat̄ ꝟbaliter. Si vero infinitiuus capiat̄ noīaliter: tunc bn̄ reddit suppositū ⁊ est nomē de facto ⁊ casus rectus: vt sit sensus amare est agere. i. amatio est actio: vel amās est agens: sed si capiatur ꝟbaliter ipsa est incongrua similiter est dicendum de alijs equiualentibus.

¶ Realis.

¶ Figura est vitium aliqua ratione excusatum.

¶ Nominalis.

¶Nullū vitiū rōe excusatur cū vitiū opponat̄ rōni:
ꝛ vnū oppositū nō excusatur ꝑ reliquū ꝓbat̄ sic a sili.
Sicut est in theologia: sic ꝛ in grāmatica: ſꝫ in theo
logia nullū vitiuꝫ rōe excusatur. ergo nec in grāma-
tica. Jō dicimus ꝙ in grāmatica nulla est figura: si
figura capiatur pro aliq̄ vitio. Sed si figura capiat̄
ꝓ aliquo mō loquēdi breuissimo rōe ornatus bñ est
figura: ꝛ tūc tp̄is erit ꝓꝑetas ꝛ nō ip̄roprietas. Alie
opiniones realiū reprobatur in principiis: ꝛ sic suffi
ciat de grāmatica. Nunc ad logicā pergamus vt ostē
damus errata realium.

¶Errata realium.

Humanitas differt ab hoīe realiter ꝛ cau
sa est: qꝛ humanitas tantū significat na-
turā specificam: homo autē addit vltra
differentiam indiuidualem.

¶Nominalis.

¶Contra arguo. sicut se habēt homo ꝛ humanitas
sic sortes ꝛ sorteitas: sed sortes nullā rem significat
distinctā formaliter nec realiter q̄ nō significet per
hoc nomē sorteitas nec ecōuerso. ergo homo nō signi
ficat aliquā rem quin significetur ꝑ hoc nomē huma
nitas nec econuerso ꝓbatio a sili: qꝛ si alterꝫ illorum
noīm sortes ꝛ sorteitas: aliq̄d significarent ꝙ non si
gnificetur ꝑ alterꝫ: vel illud est natura specifica ꝛ ma
nifestum est ꝙ illa significatur equaliter per vtrūq̄
vel per neutrū: aut alias esset materia vel forma vel
cōpositū vel accidēs. que oīa negantur. Ista
Uel esset differentia indiuidualis quā ponūt et hoc
dici nō potest: ergo relinquitur ꝙ nihil significatur
ꝑ hoc nomē sortes q̄n ꝑ hoc nomē sorteitas: ꝛ sic ista

conceditur sortes est sorteitas. ergo etiã bõ est bũa‑
nitas: ideo infero talẽ conclusionẽ. Homo est bũani‑
tas ⁊ tñ nõ oĩs bõ est bũanitas: qꝛ xp̃s filiꝰ dei ẽ bõ
⁊ tñ non est bũanitas. ⁊ sortes bõ ẽ ⁊ tñ est bũanitas

¶ Realis.

¶ Uniuersale hꝫ esse a p̃te rei extra intellectum ⁊ il‑
lud vniuersale est vna natura cõis q̃ est in oĩbus suis
singularibꝰ puta hec natura cõis est realiter ĩ petro
⁊ formaliter distinguitur ab eo.

¶ Nominalis.

¶ Omne quod est in petro est vnum numero: sꝫ na‑
tura cõmunis non est vnũ numero: ergo nõ est ponẽ
da vltra natura cõis in ipso. Ultra oĩs natura cõis
cõpatit̃ secum multitudinẽ nihil qđ est in petro cõ‑
patit̃ secũ multitudinẽ: ergo nihil qđ est in petro est
natura cõis ꝯñ̃a patet in camestres. Ultra arguitur
sequeret̃ ꝙ aliq̃d de natura xp̃i erit miserũ ⁊ dãpna‑
tum: qꝛ illa natura cõis existens realiter in xp̃o ⁊ in
dãnato erit dãnata: qꝛ in malo diuite: hoc autẽ est
absurdum: igit̃ vniuersale nõ est ponendum in singu
laribus. Item vniuersale nõ põt poni aliquid extra
essentiam indiuidui ⁊ per cõsequẽs erit de essentia
indiuidui: ⁊ per consequens cõponit̃ indiuiduum ex
vniuersalibus: ergo erit vniuersale magis q̃ singu‑
lare: sed hoc absurdum est dicere.

¶ Realis.

¶ Propria passio realiter distinguit̃ a suo subiecto:
⁊ est propria passio aliqua res inherẽs suo subiecto
cui est proprium.

¶ Nominalis.

¶ Si tua opinio esset vera sequeret̃ ꝙ iste ꝓpositio

nes:homo est risibilis:equus est hynnibilis: asinus est rudibilis possent esse false cũ deus possit omnez rem creatam facere sine alia:saltez priorem sine posteriore cũ sit articulus ꝙ deus possit separare oĩa illa que inter se differunt realiter ⁊ separatim conservare tunc ponat̃ ꝙ deus separet risibilitatem ab homine:deinde destruat risibilitatem hoĩe existẽte: tunc homo erit:⁊ tñ non erit risibilis ꝙ est impossibile:ideo dico ꝙ ꝓprium siue ꝓpria passio est vnum vniuersale ⁊ est quedam intentio predicabilis adequate ⁊ intransmutabiliter in quale:cognotãs affirmatiue vel negatiue aliquid extrinsecum sibi qđ importatur per subiectũ:nõ tñ oportet ꝙ illud extrinsecũ sit semꝑ aliqua res extra aĩam existens realiter in rerum natura:sed aliqñ sufficit ꝙ sit aliqđ potentiale in reꝝ natura possibile:vel aliqua ꝓpositio exñs: vel potens existere in mente. Ideo dico ꝙ quodlibet vniuersale est quedam intentio aĩe significans plura pro quibus põt supponere: ideo vna intentio distincta ab alia predicat̃ de alia non per se sed pro re quã significat. ⁊ ideo talia vniuersalia non sunt entia realia nec sunt extra aĩam:sed sunt quedã entia in anima distincta inter se ⁊ a rebus extra aĩam

¶ Realis.

¶ Ueritas ⁊ falsitas propositionum est quedã qualitas inherens eis.

¶ Nominalis.

¶ Contra. Si ita esset sequeret̃ ꝙ aliqua ꝓpositio que aliqñ eẽt vera aliqñ susciperet ꝯtraria. Etiã sequeretur si ita esset ꝙ ꝓpositio scripta vere alteraretur per hoc ꝙ musca volaret que oratio est absur-

da. Item sequeretur quod quicunque aliquid moueretur et postea quiesceret quod vna qualitas noua esset in intellectu cuiuslibet formantis talem propositionem: hoc mouetur et alia dependeretur: quod est absurdum.

¶ Realis.

¶ Omnis quantitas est quedam res distincta realiter et totaliter a substantia et qualitate et quantitas continua est vnum accidens medium inter substantiam et qualitatem que ponitur esse subiectiue in substantia et esse subiectum qualitatum: et quantitas discreta est res quedam distiucta a substantiis et qualitatibus. et idem dicitur de loco et tempore.

¶ Nominalis.

¶ Contra. Aristoteles in suis predicamentis capitulo de substantia: dicit quod nullum accidens distinctum realiter a substantia est suceptiuum contrariorum per sui mutationem: sed si quantitas cõtinua esset accidens absolutum distinctum a substantia et qualitate et subiectum immediatum qualitatum tunc mutaretur recipiendo quantitatem: ista per sui mutationem reciperet contraria quod est contra eum.

¶ Item si linea sit alia res a superficie et punctus alia a linea: ergo deus poterit cõseruare lineam et destruere punctum quo facto quero: aut linea est finita: aut infinita non infinita: vt manifestũ est: ergo finita: et tamen sine puncto: ergo frustra ponitur punctus terminans lineam. Ideo dicitur quod quantitas cõtinua permanens nihil aliud est nisi res vna habens partem distinctam situaliter a parte ita quod quantitas continua permanens et illa oratio equiualens in significando sunt termini conuertibiles nisi aliqua deter-

minatio sit inclusa equivalenter q̄ impediat conuer tibilitatē ꝛ predicationem vnius de alio:ꝛ hoc dico loquendo naturaliter ꝛ insequendo viam phiphatbe ticam:ꝛ ideo isti reales male dicūt ꝙ quantitas sit alia res a substantia loquendo naturaliter. Et etiā qn̄ dicunt ꝙ punctus est aliqua res totaliter distin-cta a linea copulans partes corporis adinuicē: ꝛ ꝙ linea sit alia res a superficie cōtinuans ꝛ copulans partes superficiei ꝛ superficies est illa res a corpe continuans:ꝛ copulans ptes corpis adinuicē: ꝛ ꝙ oīo sit alia res a voce ꝓlata ꝛ quantitate eius: ꝛ ꝙ numerus sit alia res a rebus numeratis: ꝛ accidēs existēs in eis:ꝛ ꝙ locus ꝛ tempus sint distincte res inter se ab oībus supradictis:oīa ista falsa sunt ꝛ q̄si īpossibilia ꝛ cause istaꝝ positionū sūt fantasie hoīm

¶ Realis.

¶ Relatio est res distincta realiter ꝛ totaliter a re absoluta ꝛ a rebus absolutis.

¶ Nominalis.

¶ Contra tuam rōnem arguo sic. Si eēt res aliqua talis:tūc qñcūqꝫ musca moueref localiter hic infe-rius quodlibet celeste mutaref: ꝛ reciperet aliquā rem de nouo in se: qꝛ aliter distaret nunc musca q̄ prius:ꝛ per ꝯsequēs vere perderet vnam rem ꝛ aliā de nouo reciperet. Item phs in q̄nto phisicoꝝ dicit ꝙ ad relationem non est motus neqꝫ mutatio: sꝫ ad omnem rem extra animam est mutatio:ergo ꝛc.

¶ Item si hoc eēt verum sequeref ꝙ potentia ma-terie prime qua potest recipere formā eēt alia ma-teria:consequens est falsum:quia tunc essent in ma teria res infinite ex quo potest successiue infinitas

formas recipere: ergo propter rationes tales. Dico φ relatio non est alia res extra animā distincta realiter ꝛ totaliter a re absoluta vel a rebus absolutis: ꝛ de tali opinione reputo esse Aristotelem et suum ommentatorem.

¶ Realis.

¶ Actio est quedam res distincta ab agente producto ꝛ passo: ꝛ a ceteris rebus absolutis: ꝛ est quidaʒ respectus qui ab aliquibus ponitur esse in agente subiectiue: ꝛ ab aliquibus ponit̄ esse in passo: ꝛ aliquando est respectus realis: aliquando est respect⁹ rationis: sicut actio dei non est nisi respectus rōnis.

¶ Nominalis.

¶ Si tua opinio esset vera: tunc quero an illa res q̄ est actio: aut est res creata vel increata: si non est creata: ergo est deus: si creata quero a quo non nisi ab agente: vt scilicet producat illam rem. Hoc dato quero de productione illius rei sicut prius erit processus in infinitum vel stabitur φ vna res producit̄ sine omni remedio φ est falsum: ꝛ sic possumus dicere de passione. Ideo dicitur propter multas rationes φ actio non est alia res distincta ab agente et passo: ꝛ illa substantia que patitur vnū ꝛ idem sunt.

¶ Realis.

¶ Quando vel quādeitas ē quedam res respectiua derelicta in re temporali ex adiacentia temporis ꝑter φ̄ dicitur φ res fuit vel erit vel est: ꝛ ē res distincta a substantia ꝛ qualitate.

¶ Nominalis.

¶ Contra: ꝓm omnes logicos quilibet respectus hʒ ponere aliquem terminum: et sicut de se patet non

potest poni aliquis terminus illius respect⁹ quãdo nisi tempus: sed tempus multorum qd vocatur qñ: est preteritum: ꝛ per consequens non terminat talẽ respectum reale. Ideo dico ꝙ quando est ordinatio aduerbiorum vel aliorum eius equiualentium: quibus conuenienter respondetur ad interrogationem factam per hoc interrogatiuum quando: vt hodie: heri: cras. Unde ſm viam peripatheticoꝝ hoc predicamentum non importat aliquam rem distinctã a substantia ꝛ qualitate: sed importat illas ꝛ easdẽ res ꝗuis non nominaliter: sed aduerbialiter tm̃.

¶ Realis.

¶ Ubi siue vbitas est quidem respectus fundatus ĩ locato procedens ex circunscriptione loci: ꝛ locatũ fundat talem respectum ꝛ locus terminat eum.

¶ Nominalis.

¶ Contra. Si deus faceret vnum corpus sine omni loco: adhuc posset illud corpus moueri: ꝛ tamen tũc nihil quiesceret: nec esset aliquod vbi acquisitum ꝑterea si sit: tunc non vllum totum celum: sed ꝛ quelibet pars haberet tale vbi ꝛ per consequens essent totalia vbi in celo quot sunt partes in celo: vel erit vnus respectus totalis extensus ad extensionẽ celi ꝙ non est imaginandum. Ideo dico ꝙ vbi non est alia res distincta a loco ꝛ ceteris rebus absolutis: sed semper philosophus hoc predicamentum ꝑ aduerbium interrogatiuum loci nominat in quo predicamento ponuntur illa que conuenienter respõdentur ad questionem factam per hoc aduerbium vbi: vt si queratur vbi est plato conuenienter respondetur: ꝙ est in teatro: in foro. Ideo illas propositiões

cum suis casualibus philosophus ponit in predicamento vbi.

¶ Realis.

¶ Positio est quidam respectus toti inherens vel partibus: ita ꝙ et hoc ꝙ surgit qui sedet habet vnā rem in se quā prius non habuit: q2 vnam aliam quā prius nō habuit: ꝛ vnā aliā quā pus habuit pdidit.

¶ Nominalis.

¶ Contra: ꝛ accipio aliquem vestitum possibile est quod deus destruat talem respectum qui vocatur habitus non destruendo vestem nec corpus: nec mouendo ipsum localiter. Hoc posito quero vtrum' eēt vestitus aut non. Si sic habetur propositum. Si nō ꝛ nihil absolutum est corruptum: ergo est aliquando motum localiter: quia impossibile est ꝙ aliquis sit primo vestitus: ꝛ postea deuestitus nisi propter corruptionem alicuius absoluti nunc propter motum localem alicuius absoluti. Ideo dico ꝙ vbi non significat rem distinctam a reb' absolutis: sed significat ꝙ partes rei sic ordinantur et situantur et appropinquantur. In hoc predicamento: sunt sedere et stare inclinari iacere.

¶ Realis.

¶ Habitus est quidem respectus in ipso corpore circa quod illud corpus est: vel in ipso corpore contento.

¶ Nominalis.

¶ Habitus non significat rem distinctam a rebus absolutis: sed significat ꝙ vna res sit citra aliā mobilis ad motum ipsius in se aliquod impedimentū que non est rei nec simul cū re; sed loco ꝛ situ distin-

potest poni aliquis terminus illius respect⁹ quādo nisi tempus: sed tempus multorum qd vocatur qn̄: est preteritum: ꝛ per consequens non terminat talē respectum reale. Ideo dico ꝙ quando est ordinatio aduerbiorum vel aliorum eius equiualentium: quibus conuenienter respondetur ad interrogationem factam per hoc interrogatiuum quando: vt hodie: heri: cras. Unde ꝑm viam peripatheticoꝝ hoc predicamentum non importat aliquam rem distinctaꝫ a substantia ꝛ qualitate: sed importat illas ꝛ easdeꝫ res ꝙuis non nominaliter: sed aduerbialiter tm̄.

¶ Realis.

¶ Ubi siue vbitas est quidem respectus fundatus ī locato procedens ex circunscriptione loci: ꝛ locatuꝫ fundat talem respectum ꝛ locus terminat eum.

¶ Nominalis.

¶ Contra. Si deus faceret vnum corpus sine omni loco: adhuc posset illud corpus moueri: ꝛ tamen tūc nihil quiesceret: nec esset aliquod vbi acquisitum ꝑterea si sit: tunc non vllum totum celum: sed ꝛ quelibet pars haberet tale vbi ꝛ per consequens essent totalia vbi in celo quot sunt partes in celo: vel erit vnus respectus totalis extensus ad extensionē celi ꝙ non est imaginandum. Ideo dico ꝙ vbi non est alia res distincta a loco ꝛ ceteris rebus absolutis: sed semper philosophus hoc predicamentum ꝑ aduerbium interrogatiuum loci nominat in quo predicamento ponuntur illa que conuenienter respōdentur ad questionem factam per hoc aduerbium vbi: vt si queratur vbi est plato conuenienter respondetur: ꝙ est in teatro: in foro. Ideo illas propositiōes

cum suis casualibus philosophus ponit in predica-
mento vbi.

¶ Realis.

¶ Positio est quidam respectus toti inherens vel partibus: ita quod et hoc quod surgit qui sedet habet vnā rem in se quā prius non habuit: quia vnam aliam quā prius nō habuit: et vnā aliā quā pus habuit pdidit.

¶ Nominalis.

¶ Contra: et accipio aliquem vestitum possibile est quod deus destruat talem respectum qui vocatur habitus non destruendo vestem nec corpus: nec mouendo ipsum localiter. Hoc posito quero vtrum' eēt vestitus aut non. Si sic habetur propositum. Si nō et nihil absolutum est corruptum: ergo est aliquando motum localiter: quia impossibile est quod aliquis sit primo vestitus: et postea deuestitus nisi propter corruptionem alicuius absoluti nunc propter motum localem alicuius absoluti. Ideo dico quod vbi non significat rem distinctam a reb⁹ absolutis: sed significat quod partes rei sic ordinantur et situantur et appropinquantur. In hoc predicamento: sunt sedere et stare inclinari iacere.

¶ Realis.

¶ Habitus est quidem respectus in ipso corpore circa quod illud corpus est: vel in ipso corpore contento.

¶ Nominalis.

¶ Habitus non significat rem distinctam a rebus absolutis: sed significat quod vna res sit citra aliā mobilis ad motum ipsius in se aliquod impedimentū que non est rei nec simul cū re; sed loco et situ distin-

cta ab ea:in quo predicamento ponuntur talia armatum esse vel calciatum esse: et sic de aliis. et possumus arguere contra realem eodem modo: vt arguebatur in aliis predicamentis.

¶ Finiuntur dicta realium cum rationibus nominalium per simphorianum champerii.

¶ Sequuntur regule generales suppositū iuuenibus multum vtiles.

¶ Circa suppositiones notandum est φ solum cathegreuma qđ est extremum propositionis significatiue acceptum supponit personaliter.
¶ Suppositio materialis est quando terminus nō supponit significatiue: sed supponit pro voce vel ꝑ scriptura: vt dicendo homo est terminus scriptus.
¶ Suppositio simplex est quando terminus supponit pro intentione anime: sed non tenetur significatiue: vt homo est species: ly homo supponit simplr̄.
¶ Notandum est φ etiam ista diffinitio suppositionis personalis bona q̄ est quando terminus capit̄ pro suo significato: et capitur significatiue: vt homo est animal.

¶ Sequitur regule particulares.

¶ Prima regula. Semper terminus discretus supponit discrete et sub ipso non contingit descendere vt petrus est homo: iste homo currit.
¶ Secunda regula. Omnis terminus communis

positus in aliqua propositiōe sine signo supponit determinate: et sub ipso contingit descendere disiunctive: vt dicendo homo currit.

¶ Tertia regula. Oīs terminus cōmunis positus in aliqua propositione post signū pticulare nō impeditus supponit determinate: et sub ipso ptingit descendere disiunctive: vt dicendo aliquis homo currit.

¶ Quarta regula. Omnis termin⁹ imediate sequēs signum vniversale affirmatiuū supponit cōfuse et distributive: et terminus mediate sequēs cōfuse tm̄: vt omnis homo est animal: ly hō supponit distributive et debemus descendere copulative: et ly animal supponit confuse tm̄ et debemus descendere disiunctive

¶ Quinta regula. Omnis termin⁹ cōmunis sequēs imediate signū exclusiuum supponit confuse tātū: et terminus mediate sequēs confuse et distributive: vt tantū homo est rationalis: ly homo supponit confuse tm̄: et ly rationale confuse et distributive.

¶ Sexta regula. Omis terminus tā mediate q̄ immediate sequēs negationē siue aduerbialē: siue nominalē supponit confuse et distributive: vt nullus homo est risibilis tā subiectū q̄ predicatum supponit confuse et distributive.

¶ Septima regula. Totienscūq₃ duo signa distributiua se includūt vnū tollit vim alterius et sic faciunt terminū supponere determinate per regulā. qmcq̄d mobilitat immobilitatū imobilitat mobilitatum.

¶ Octaua regula. Aduerbia similitudinis: vt ita sicut: et sic de aliis faciunt terminos sequentes se supponētes distribuibiles: et nō aliunde impeditos supponere cōfuse et distributive: vt dicendo plato est ita

fortis sicut leo: ly leo supponit cõfuse ꝛ distributiue.

¶ Nota regula. Differt ꝛ differens diuersum ꝛ consimiles includẽtes in se negationẽ faciunt ablatiuos sequentes se rectos ab eis mediante illa ꝓpositiõe a vel ab distribuibiles: ꝛ non aliunde impeditos supponere confuse ꝛ distributiue.

¶ Decima regula. Omnis terminus cõmunis sup͛ quem cadit immediate. dictio exceptiua distribuibilis ꝛ supponens: supponit cõfuse ꝛ distributiue: vel confuse tantũ accedendo ad confusam ꝛ distributiuã dummodo non impediatur per aliquod signũ exclusiuum: vt omne animal preter hominẽ est irrationale.

¶ Undecima regula. Omnis termin⁹ cõmunis supponens cõmuniter sequens dictionem importantez actum anime interiorẽ rectus a tali dictione in quã trãsit actus importatus per talez dictionẽ supponit confuse tantũ: ꝛ hoc si nulla includatur negatio. Exẽplũ vt cognosco hoiem: ly hoiem supponit ꝯfuse tm̃.

¶ Duodesima regula. Oĩs termin⁹ supponẽs cõmuniter sequẽs aduerbiũ numerale supponens supponit ꝯfuse tm̃: vt bis bibi: vinũ: ly vinũ supponit ꝯfuse tm̃

¶ Tertiadecima regula. Omnis termin⁹ supponẽs cõmuniter sequens copulatũ de predicamento vbi: ꝛ etiam qñ: supponens supponit confuse tantũ: nisi aliud signum impediat: ꝛ hoc si in tali copulato illa coniũctio ꝛ capiatur diuisiue ꝛ nõ expletiue.

¶ Quartadecima regula. Oĩe nomẽ sequẽs cõparatiuũ vl' suplatiuũ gradũ rectũ ab eo supponẽs ꝛ non ĩpeditũ aliũde supponit ꝯfuse ꝛ distributiue: vt leo ẽ fortior homine: ly hoĩe supponit ꝯfuse ꝛ distributiue

¶ Quinadecima regula. In omni suppositõne distri

butiua debemus descendere copulatiue ⁊ in confusa tantum disiunctim: ⁊ in determinata disiunctiue: ⁊ in collectiua copulatim: vt in ista omnes apostoli dei sunt duodecim: ly apostoli dei supponit discrete collectiue: ⁊ debemus descendere copulatim.

¶ Et si aliquis diceret cōtra sub suppositiōe discreta non fit descensus: sed suppositio collectiua est discreta: ergo nō fit desensus sub ea. Ad hoc dicitur ꝙ illa regula intelligitur ꝙ non fit descēsus sub suppositione discreta non collectiua: sed dicendo omnes apostoli dei sunt duodecim: ipsa est collectiua.

¶ Et si vltra argueretur. contra repugnant suppositioni discrete: vt supponat pro pluribus. Sed suppositio collectiua supponit pro pluribus: ergo nō est discreta. Ad hoc dicit̃ ꝙ repugnat ꝙ supponat ꝓ pluribus diuisim: sed non coniunctim: modo dicēdo oēs apostoli dei supponit coniunctim: vel dicitur ꝙ non repugnat vt supponat ꝓ pluribus si sit collectiua modo regula intelligitur de discreta non collectiua.

¶ Nota ꝙ reales differunt a nominalibus in suppositiōibus in multis locis.

¶ Primo reales dicūt ꝙ termin⁹ extra ꝓpositionē positus supponit. Nominales dicunt contrariū.

¶ Scd̄o differūt ī hoc q: dicūt ꝙ termi̅ fictici̅ supponūt: vt sͭ isti chimera: hircoceru⁹. noīales dicūt ꝙ n̄.

¶ Tertio differunt: q: reales dicūt ꝙ suppositio simplex est qn̄ terminus capit̃ ꝓ natura cōmuni. Noīales dicūt ꝙ nō: cū nulla sit natura cōmunis. Et vltra dicūt ꝙ suppositio simplex est acceptio termini pro ꝯceptu mētꝫ vt subiectū hui⁹ ꝓpositiōis hō ē species

¶ Quarto differunt: q: reales dicunt ꝙ est aliqua

suppositio immobilis in qua non potest fieri descensus: vt sub subiecto huius propositionis: omnis homo pter petrū currit. Nominales dicūt q nulla est imobilis: si imobilis capiat eo mō: vt reales capiūt ¶ Omnia illa dicta realium sunt falsa et impossibilia Ideo pro conclusione dico q dicta Nominaliū sunt verissima et inuincibilia: et sic de ysagogijs simphoriani champerij gratia paracliti dicta sufficiant.

¶ Sequitur capitulū de primis et secundis intentionibus valde necessarium iuuenibus.

¶ Intentio anime vocatur quoddam eius in anima natū significare aliqd pro quo potest supponere: vel quod potest esse pars propositionis mentalis: et est duplex. vnum quod est signū alicuius rei que nō est tale signū siue significet tale signum cum homo siue non: et illud vocatur prima intentio qualis est intē-tio anime predicabilis de omnibus animalibus et similiter intentio predicabilis de omnibus albedinibus: et sic prima intentio potest sic diffiniri capiendo stricte.

¶ Prima intentio est nomē mentale natum pro suo significato supponere: large capiendo est omne signū intentionale existens in anima quod nō significat intentiones: vel signa precise.

¶ Sed secunda intentio est illa que est signū talium intentionum primarum cuiusmodi sunt tales intentiones: predicamentum vniuersale: genus: species: et huiusmodi: sicut eñi de oibus azinis predicatur vna intentio cōmunis: azinis sic dicendo ille azinus est

azinus et ille azinus est: et sic de alijs ita de illis in-
tentionibus que significant et supponunt pro rebus que
sunt signa predicatur vna intentio cōmunis eis sic
dicendo hoc genus est genus: et illud genus est ge-
nus similiter sic dicendo corpus est genus: animal
est genus: color est genus: et sic de alijs predicatur
vna intentio. De intētionibus ad modum quo in ta-
libus homo est nomē predicatur vno nomine de di-
uersis nominibus: et sic nomina secunde impositio-
nis significāt ad placitum nomina prime impositio-
nis: et sic secūda intentio naturaliter significat pri-
mam: et sicut nomen prime impositionis significāt
alia quam nomē: ita prima intentio significat alias res
quam intentiomem.

¶ Nota quod nomina prime dicuntur nomina rerum et
secunde nomina nominum.

¶ Finis

¶ Qu anq̃ presens opusculū sufficienter diuisum sit in tres partes precise: vt patet in epistola ꝓhemiali Ex quo tamen aliqua in presenti opusculo cōsiderā tur que non videntur saltem explicite contineri sub illa diuisione. Ideo ad maiorem elucidationē ingeniosissimis Nominalibus dandā potest presens opusculū perutile diuidi in qnq3 partes. In quar̄ pma ad longū declarātur octo esse pricipia grāmatices.

¶ In secunda ostenditur quid tā ingeniosi nominales q̃ reales circa eadem principia sentiant: destruendo quodammodo naturas cōmunes.

¶ In tertia errores enormes realiū humiliter corrigunt: ꝛ ratiōibus acutissimis ad veritatē reducunt

¶ In quarta ponuntur tā regule vniuersales q̃ particulares. Suppositionū: annectens etiam differentiam suppositionis inter dños nominales. ꝛ reales.

¶ In quinta ꝛ vltima parte agitur de primis ꝛ secūdis intentionibus: vt patebit intuenti.

Ce Livre a esté donné par Monsieur Chambaut Curé de Valreas pour les PP. Recolectz de Nyons le 29e Janvier 1642